

بسم الله الرحمن الرحيم

احکام صدقات (جله ۹)

۱) شرایط تحقق صدقات

با شرایط زیر صدقات محقق می شود:

۱- یقین به حداقل ده روز ماندن در محل اقامت، بنابراین کسی که می داند در جایی ده روز نمی ماند، صدقات ده روز معنا و اثری ندارد و باید در آنجا نماز را شکسته بخواند؛ مثلاً اگر فردی برای زیارت حرم امام رضا (علیه الصلوٰه والسلام) مسافرت نماید و با آنکه می داند کمتر از ده روز در آنجا خواهد ماند، برای اینکه نماز تمام باشد، قصد اقامت ده روز نماید، نمازش شکسته خواهد بود

۲- قصد اقامت در یک محل نمودن، بنابراین کسی که در دو محل کار می کند، چنانچه عرفاً دو محل محسوب شود؛ فقط در یک محل می تواند قصد اقامت بنماید و قصد اقامت در هر دو محل و یا در یکی از آن دو با قصد رفت و آمد به مکان دیگر در خلال ده روز، صحیح نیست

۳- هنگام صدقات، قصد خارج شدن از محل اقامت به کمتر از مسافت شرعی رانداشتن، مگر به مقداری که از یک سوم روز یا شب بیشتر نشود و الا صدقات محقق نمی شود

۲) وظیفه مسافر مردّد در اقامت ده روز

س) مسافری که در جایی اقامت کرده و نمی داند ده روز می ماند یا خیر، وظیفه اش نسبت به نماز و روزه چیست؟

ج) نماز او شکسته است و روزه اش صحیح نیست، مگر اینکه سی روز به حالت تردید در یک جا اقامت نماید که در این صورت از روز سی و یکم - تا زمانی که در آنجا حضور دارد - نمازش تمام و روزه اش صحیح است هر چند قصد اقامت ده روز نداشته باشد.

۳) تردید در اقامت ده روز

س) در صورتی که من به منطقه ای اعزام شوم که زمان کار و فعالیت من مشخص نیست و نمی دانم ده روز در آنجا اقامت خواهم داشت یا مدت اقامت من کمتر خواهد بود، تکلیف نماز و روزه من چگونه است؟

ج) حکم مسافر را دارید و نماز شکسته است و روزه صحیح نیست، مگر این که در یک منطقه سی روز به حالت تردید باقی بمانید، که در این صورت از روز سی و یکم نماز شما تمام است و در ماه رمضان باید روزه بگیرید، هر چند قصد توقف ده روز را نداشته باشید.

۴) شرایط تحقق اقامت

اقامت با دو چیز محقق می شود

۱- قصد اقامه و خواندن یک نماز چهار رکعتی

۲- قصد اقامه و توقف ده روز متوالی در یک محل

۵) انصراف از ماندن بعد از خواندن نماز چهار رکعتی

س) کسی قصد ده روز کرده است و یک نماز چهار رکعتی خوانده است. ولی بعد از آن ناچار به انصراف ناگهانی از ماندن در آنجا شده است، حکم نمازهایش چه می شود؟
ج) چنانچه با عزم و اراده قصد اقامت ده روز کند و یک نماز چهار رکعتی بخواند، اگر اتفاقاً پیش آمد که نتوانست بماند، هر چند روز بماند نماز تمام است یعنی قصد او تحقق پیدا کرده است.

۶) عدم تحقق اقامت بانماز چهار رکعتی قضا و بانماز جمعه

س) آیا با خواندن یک نماز چهار رکعتی قضا، و بانماز جمعه قصد اقامت ده روز محقق می شود؟
ج) با خواندن نماز چهار رکعتی قضا و بانماز جمعه، قصد اقامت ده روز محقق نشده و نماز شکسته است.

۷) در قصد اقامت ده روز، شروع روز از اذان صبح است

س) در قصد اقامت ده روز، ابتدای روز از چه موقع مورد نظر حضرت تعالی است؛ اذان صبح یا طلوع آفتاب؟
ج) روز از اذان صبح شروع می شود.

۸) منظور از ده روز تمام در قصد اقامت

قصد ده روز کامل از اذان صبح روز اول تا غروب روز دهم کافی است و اگر از بین روز شروع کند تا همان ساعت از روز یازدهم باید بماند.

۹) قصد اقامت بعد از رسیدن به مقصد نه در بین راه

بعد از رسیدن به شهر یا هر محلی اگر می داند که ده روز یا بیشتر آنجا هست، نماز تمام و روزه صحیح است.

۱۰) جواز خروج از محل اقامت به کمتر از مسافت شرعی به مدت چند ساعت

قصد خروج از محل اقامت به اندازه کمتر از مسافت شرعی اگر به صدق اقامت ده روز ضرر نزند مثل بیرون رفتن از آنجا به مدت چند ساعت از روز یا شب برای یک بار یا چند بار به شرطی که مجموع ساعات خروج از شش، هفت ساعت بیشتر نشود، در این صورت، قصد خروج به قصد اقامت لطمه نمی زند.

۱۱) با وجود فاصله کم بین دو شهر، هر دو محله های یک شهر محسوب می شوند

بین دو شهری که فاصله اشان بسیار اندک بوده و به صد متر نمی رسد بطوری که حتی بعضی از خانه ها و خیابان های دو شهر کاملاً به هم متصل شده است، آن دو، حکم دو محله یک شهر را دارند که خروج از یکی به دیگری مسافرت محسوب نمی شود تا نیاز به حدّ ترخص باشد.

۱۲) معیار حدّ ترخص

بنا بر احتیاط، معیار حدّ ترخص جایی است که هم صدای اذان شهر به آنجا نرسد و هم دیوارهای شهر دیده

نشود، ولی بعید نیست که شنیده نشدن اذان برای تعیین حدّ ترخص کافی باشد.